

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוז

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ד' תמוז תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין כא.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שצ"ד עד תחילת סימן שצ"ה.

מוסר: חפץ חיים כלל חי' אות א' עד אות ד'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הריקוד הסוער של שני החברים שמעולם לא נפגשו | שניה אחרי שהאברך התיישב נשמע 'בום' אדיר | הוא היה סגור בבית במשך שלוש שנים עם משנ"ב חלק ג' | 1672

הרגעים המיוחדים ב'דרשו'

**"גם אני מאוד התרגשתי. תפסתי לו את הידיים
ופצחנו בריקוד סוער שם בחצר המערה במירון לכבוד
התורה הקדושה. ריקוד של שני חברים שלומדים כל
יום ביחד, למרות שעד כה הם מעולם לא נפגשו"...**

הרה"ג ר' מאיר שפרכר, מגיד שיעור במוקד השיעורים של 'דרשו', מספר על האתגרים המיוחדים במסירת שיעור ללא קהל ועל הקשר החזק עם שומעי השיעור שאותם הוא כלל אינו מכיר

יעקב א. לוסטיגמן

שגם הם לא יבינו את דבריו.
"אז מהיכן באמת אנחנו שואבים את הכח להתכונן בצורה משמעותית כל כך? התשובה היא שאנחנו חלק ממשפחה מופלאה שנותנת לנו המון כח וחזיון. אני מתכוון למשפחת 'דרשו' כמובן. היחס החם והחיובי של הצוות ב'דרשו' מחייב אותנו להמשיך עוד ועוד. אתה מרגיש שסומכים עליך, מאמינים בך. זה מחמם את הלב ונותן המון המון כח".

האם מסירת שיעור למיקרופון או מצלמה אינה משימה קשה יותר ממסירת שיעור אל מול קהל שנמצא בבית המדרש?
"בכל דבר יש מעלות וחסרונות, ואכן גם במסירת שיעור למצלמה יש את החיסרון הגדול שאתה לא יכול לראות את הניצוץ הזה בעיני השומעים כשהם מבינים את הגמרא. זה בהחלט חסר. יש גם את העניין של החשש מטעויות... כשאתה מוסר שיעור בפני קהל, יש חלק מהמשתתפים שיודעים תמיד לתקן את הטעויות, או לפחות להקשות קושיות כי הפשט לא מסתדר להם, ואז מגלים את הטעות ומתקנים את הטעון תיקון. "לעומת זאת בשיעור מול המצלמה אתה יכול לסיים את

אלפי יהודים שותים מדי יום בצמא את שיעוריו המרתקים של הרה"ג ר' מאיר שפרכר, על הדף היומי. שיעורים אלו מתפרסמים בפלטפורמות הפרסום השונות של 'דרשו', הן במוקד השיעורים הטלפוני, והן בגרסתם היוזואלית.
פנינו לרב שפרכר ובפינו מספר שאלות. הראשונה שבהם היתה כיצד הוא, ומגידי השיעורים הנוספים של פרויקט שיעורי 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי ב'דרשו', מצליחים למסור שיעורים אל מול המיקרופון והמצלמה, ובמיוחד בנושאים מורכבים מאוד שבהן נדרשת הסברה מופלאה היורדת לדקויות ולפרטי הפרטים באופן שיהיה מובן לשומעים שלא הכינו מראש את הגמרא כפי שעשה המגיד שיעור.
"האמת שישנם דפים שההכנה שלהם מצריכה שעות של מאמץ ויגיעה", מודה הרב שפרכר. "רק בימים האחרונים היתה לי שורה בגמרא שלקח לי יום שלם להבין אותה במהלך ההכנה לקראת מסירת השיעור אל מול המצלמה. חקרתי וחפרתי בה שוב ושוב עד שהיו הדברים ברורים ונהירים, כי כלל גדול הוא שאם מגיד השיעור אינו מבין מה הוא אומר, חזקה על השומעים

ההקלטה, להעביר את החומר ורק אחרי שבועיים, כשמגיע הזמן של אותו דף ללימוד בדף היומי, אנשים שולחים הערות ומתברר שהיתה טעות חמורה."

אז איך באמת מתגברים על הקשיים הללו?

"לגבי העניין הראשון שהזכרתי, אודות הזיק שניצת בעיני השומעים, אנחנו מחליפים את זה במשהו הרבה יותר טוב. מספרים שפעם ישב החפץ חיים ולמד חומש עם רש"י, ולפתע פרץ בצחוק. שאלו אותו למה הוא צוחק והשיב להם שהוא בדיוק לומד על מכת שחין, וכשהוא תיאר לעצמו את החרטומים ונכבדי מצרים שמתגרדים מפני השחין בכל כוחם, זה פשוט הצחיק אותו..."

"כשאני מוסר שיעור, אני נכנס לעומק של המשנה, של הגמרא. אני חושב על בעל השמועה שאמר את ההלכה הזאת. בטח הוא אמר את זה בדרשה מול אלפי שומעים. אני נכנס לוויכוח, מרגיש את הצדדים, לא רק מבין אותם. יש בגמרא חלקים שממש גורמים לי להתרגש, לפעמים לשמוח לפעמים קצת להתעצב, כשאתה חי את הגמרא, אתה לא צריך אף אחד. רק את הגמרא הקדושה".

ומה לגבי החשש מהטעויות כשאין מי שיתקן אתכם?

"האמת היא שאין לזה שום פיתרון חוץ מפיתרון אחד: להתפלל חזק. כל פעם לפני שמתחילים למסור שיעור מול מצלמה, מתפללים מעומק הלב שלא תצא תקלה מתחת ידי, שלא אומר על טמא טהור ועל טהור טמא.

"התפילות הללו, יחד עם כח הרבים ששומעים את השיעורים הללו אחרי ההקלטה, והכח האדיר של ארגון 'דרשו' שכבר העידו עליו גדולי ישראל שיש לו סייעתא דשמיא מיוחדת, כל אלו יחד עוזרים שלא יהיו טעויות.

"אחרי שאני מוסר את השיעור למצלמה, אני מוסר שיעור גם בשעות הערב בבית הכנסת המרכזי 'קהל חסידים' ברובע ז' באשדוד. אירע שמסרתי שיעור והיתה לי טעות די מביכה בפשט של הגמרא. אחד המשתתפים העיר לי על המקום ואכן צדקו דבריו. מיהרתי לתקן את הטעות והמשכתי את השיעור. מבחינת שומעי השיעור לא קרה כלום, אבל מבחינתי היתה לי הרגשה מאוד רעה, כי אמרתי לעצמי שבשיעור אני יכול לתקן את הטעות, אבל מה לגבי ההקלטה של 'דרשו'? השיעור כבר התפרסם וכולם יכולים לצפות בו ולשמוע אותו, ושם יש טעות. קודם כל זה לא נעים... אבל יותר מזה יש כאן בעיה שאני מסביר פשט שהוא לא נכון ומטעה את הרבים..."

"הגעתי הביתה, מיהרתי להקשיב לשיעור המוקלט וראה זה פלא... הקב"ה שם מילים בפי ולמרות שלא ידעתי את הפשט הנכון, מול המצלמה אמרתי מילים שהולמות את הפשט הנכון. לא היה צורך לעשות שום תיקון. הוא אשר דיברתי, סייעתא דשמיא היא המונע היחיד מטעויות".

מקודם אמרתם שיש גם מעלות למסירת השיעור בפני המצלמה, מעלות שאין במסירת שיעור בפני קהל. מה הן באמת?
"קודם כל אין בעיות משמעות... אבל ברצינות, בשיעור מול המצלמה אתה מוסר אותו ברצף אחד, אין שאלות שעוצרות את הרצף, בוודאי שאין שאלות לא לעניין שממש יכולות להפריע. יש גם את עניין הטעויות שהזכרנו מקודם. כמוכן שכשהמגיד שיעור אינו מזהה לבד את הטעות זאת בעיה גדולה, אבל כשהוא כן מזהה אותה, אז יש כאן רווח גדול כי הוא יכול לעצור את ההקלטה, לחזור קצת אחורה ולסדר מחדש את דבריו, בלי לבלבל את שומעי השיעור. אלו הם הרווחים המידיים.

"בטווח הארוך, השיעורים המוקלטים הם הרי זיכוי הרבים שאין כמוהו. אני מגיע לקהל גדול הרבה יותר של מאזינים. כמה אנשים משתתפים בשיעור דף היומי רגיל? עשרה? בשיעור גדול משתתפים עשרים או שלושים. במקרים חריגים אולי קצת יותר, אבל השיעורים של 'דרשו' זוכים לאלפי האזנות וצפיות באותו יום שבו הדף הזה נלמד, וזה רק השלב הראשון. השיעורים נשארים לנצח, אנשים צופים בהם ומאזינים להם גם אחרי שנה ושנתיים, גם בעוד חמישים שנה אולי אפילו תשעים שנה, אנשים עוד יצפו בזה וילמדו תורה מפי... זאת אחריות כבדה מאוד וזאת זכות עצומה שאי אפשר לזכות לה בלי ההקלטות הללו".

ציבור המאזינים אכן מגיב על השיעורים?

"אני מקבל המון תגובות. כמוכן שלא כולם מגיבים, אני מניח שהרוב המוחלט לא עושה את זה, אבל אלו שכן מגיבים בהחלט מחממים את הלב. אני רואה בכל מאזין שמשתתף בשיעור כחברותא אישית שלי. אני פונה אליו בשיעור כדבר איש אל רעהו, אנחנו לומדים ביחד את הגמרא. אני מרגיש קשר חזק עם כל אחד מהם, גם אם אני לא הכרתי אותו עד הרגע בו התברר לי שהוא מאזין לשיעור.

"מספרים על ראש ישיבה גדול שפעם אירח תורם נדיב שהגיע לסיור בישיבה. הוא העלה אותו לעזרת הנשים ומשם השקיפו יחד על בית המדרש. שאל את התורם הנכבד מה אתה רואה? השיב לו האורח שהוא רואה 300 בחורים שלומדים בהתמדה. אמר לו ראש הישיבה: "אני לא רואה 300 בחורים, אני רואה את התלמיד היחיד שלי, כפול 300 פעם. כל אחד ואחד מהם הוא תלמיד יחיד ומיוחד ועבורו לבד שווה להשקיע את הכל.

"בל"ג בעומר האחרון הייתי במירון כמו רבים אחרים מעם ישראל. בקושי ובמאמץ רב פילסתי את דרכי אל המבנה של הצינור, המכונה 'המערה'.

"בעודי נדחק בין מעגלי הרוקדים, ובין היוצאים והנכנסים, אני רואה מישהו שיוצא מהמערה, כולו מתנשף ומזיע. הוא מתבונן בי חזק ושואל אותי "אתה המגיד שיעור מ'דרשו'". השבתי לו בחיוב, הוא התרגש מאוד ואמר לי שהוא מקשיב כל יום לשיעור..."

"גם אני מאוד התרגשתי, תפסתי לו את הידיים ופצחננו בריקוד סוער שם בחצר, ריקוד פרטי משלנו לכבוד רבי שמעון בר יוחאי

ולכבוד התורה הקדושה. ריקוד של שני חברים שלומדים ביחד כל יום גמרא, למרות שעד כה הם מעולם לא פגשו זה את זה... "כאלו מקרים אני פוגש כל הזמן. אני מקבל תגובות ממש מכל רחבי העולם. אחד סיפר לי שהוא גר בארגנטינה ומקשיב לשיעורים הללו, כמה מלונדון, אנשים מארה"ב כמובן, מקנדה

ומעוד מקומות.

"אחד סיפר לי שהוא סיים בזכות השיעורים הללו שתי מסכתות, ואת הסיום השני הוא עשה בסעודת יארצייט, זה מרגש, זה נותן כח, זה גם מחייב אותי להמשיך ולהשקיע את כל הכוחות במסירת השיעורים הללו".

הסיפור היומי

במשך שעתיים עמד האברך בין המושבים באוטובוס. אבל בדיוק שניה אחרי שמישהו פינה לו מקום והוא התיישב - נשמע 'בום' אדיר...

התיישב, תוך רגע כמימריה נשמע 'בום' אדיר, כשכל תושבי האוטובוס הזדעזעו וקיבלו מכות במצחם - כי נהג האוטובוס חלם לרגע בהביטו על איזה תאונה שאירעה בסמוך ולא הרגיש שהוא מגביר את מהירותו, ומכח מהירות זו מחץ שני רכבים (כשבניסי ניסים נהגיהם רק נפצעו) ואף הוא עצמו עף בצורה אלכסונית...

ומעידים כל יושבי האוטובוס, כי אילו היה האברך נשאר לעמוד על עמדו מזה כשעתיים כבר לא היה עמנו בין החיים מכח הזעזוע... ואין להם כל הסבר מדוע 'נזכר' זה הנוסע לרחם עליו, לפנות לו מקום בדיוק באותו רגע ה'קובע'... אם לא שתאמר ש'ש מנהיג לבירה', ואנו נתונים בידי הטובות כגמול עלי אמו.

(באר הפרשה חוקת תשע"ח)

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעו נא למעשה נורא - השגחה פרטית מופלאה ששמעתי מבעל המעשה הנרגש: ביום שישי העעל"ט (ב' תמוז תשע"ח) נסע אברך מביתו שבבני ברק לעיר רכסים בקו 988 היוצא בשעה 2:15 מב"ב. האברך עלה על האוטובוס ברח' חזו"א כשכל מקומות הישיבה מלאים והוא היחיד שנשאר לעמוד במעברים.

הנסיעה התארכה מהרגיל וכבר עברו עליהם שעתיים בנסיעה כשהוא עדיין עומד... בעברם אחרי 'צומת יקנעם' נכמרו עליו רחמיו של אחד הנוסעים, וזה הציע לו: שמע נא אברך יקר, אני אושיב את בני הקטן על ברכי ואתה תכנס לשבת על מקומו בשלום.

האברך שכבר תש כוחו הסכים מיד להצעה. ויהי אך

פרשת השבוע

סיפור הגר"י גלינסקי זצ"ל: עברתי פעם ליד בית משוגעים. "רבי", צעק אלי אחד המאושפזים, "עכשיו אתה יודע למה המשיח לא בא!". לא, איני יודע, אמרתי. "כי אני המשיח, ואיך אוכל לבוא!?"

של יד. להזכיר: בפרשיה של יד שבע שורות, בשלושה סנטימטרים, בעמוד ספר תורה ארבעים ושתיים שורות. ספר תורה בגובה שמונה עשר סנטימטרים, תענוג לרקוד אתו בשמחת תורה. ואת ה"הגבהה" יעשו בקצות האצבעות.

כמה זה יעלה לו, כבר הזמין ארון קודש מכסף, לוויטרינה... זו מצות עשה מן התורה, לכתוב ספר תורה, מתי הוא יהיה מוכן?.. "תשמע", אומר הסופר, "לא אכפת לי, אבל זה כתב קטן, הוא יוציא את העיניים". "זו המטרה", צהל העשיר. "איך קלעת".

אם תשאלו אותו, הכל לשם שמים. הוא מקיים מצווה: "הוי

מה טובו אהליך יַעֲקֹב (במדבר כד ה)

"על שראה פתחיהן שאינן מכוונות זה מול זה" (רש"י).

האמת, גם אנו מגוננים על הטרקלין בתריסים ווילונות, כדי שלא יסתכלו אלינו ולא יציצו לבתינו. אבל רש"י כתב (שם, פסוק ב'): "ראה שאין פתחיהם מכוונות זה כנגד זה כדי שלא יציץ לתוך אוהל חברו", כדי שהם לא יסתכלו לבתי האחרים. מה יש לך להציץ, מה יש לך להביט, מה יש לך להתעניין!

ודאי שמעתם: עשיר בא לסופר סת"ם המתמחה בכתיבת פרשיות תפילין. מבקש הוא לכתוב ספר תורה בכתב של תפילין

אני זוכר שעברתי ליד בית משוגעים. "רבי", צעק אלי אחד המאושפזים, "עכשיו אתה יודע למה המשיח לא בא!" לא, איני יודע.

"כי אני המשיח ואיך אוכל לבוא!"
אה, הבנתי.

"רבי", קרא חברו, "אל תאמין לו, הוא לא המשיח". הסתקרנתי. "איך אתה יודע, אולי כן?" וענה: "כי אני הרבוננו של עולם, ולא שלחתי אותו!"

טוב, אז הברירה בפנינו: להישאר בחוץ ולשמע אותם, או להיכנס פנימה ולהיות חלק מהם. לבנות את עצמינו או לעסוק כל חיינו בטיוח עבור אחרים, למצוא חן, להרשים, לגרור או להיגרר, להיסחף ולהיגרף, או להפנות המבט פנימה. להיות "יושב אוהלים" או "איש שדה". וזה עצוב כל כך. מעורר מחשבות נוגות.

אני מכיר אברך בני ברק. יום אחד הלך ברחוב רש"י. משהו בנה שם וילה. עמד בחוץ עם האדריכל, ודן על השביל. שיש שישתלב בחיפוי החיצוני, או אבן ירושלמית שתתמזג בצמחיה. התערב בדיון: "אני מציע גרניט, ואדניות גרניט בצדדים". השניים הביטו בו, כאילו שמעו חתול מדבר, מי אתה. מה זה ענייך.

הסביר: "בינינו, בשביל מי אתה מחפה בשיש ומצפה את השביל, כדי לנקר לי את העיניים, הלא כן? מן הראוי שתשמע את דעתי. כי אם תעשה כהבנתך ואני לא אקנא, הוצאת כסף לחינם!" זה שיגעון, אין הגדרה אחרת. זו ההגדרה הרפואית, הרמב"ם, גדול הרופאים, קבע אותה: "לולא המשתגעים היה העולם נשאר חרב" (הקדמתו לפירוש משניות). אדם אינו בטוח שיחיה מאתיים שנה, הרי לא כולם זוכים לכך, אבל בית הוא בונה לדורות, האין זה שיגעון?

והאמת, לדבריו ראוי היה שכולם ישוחררו מהצבא על סמך

יומא דהילולא

במשך שלוש שנים הם ישבו ספונים במחבוא, כשעמם רק גמרא כתובות ומשנה ברורה חלק ג'...

ליומא דהילולא של הגאון הגדול רבי יהושע ישעיה נויבירט זצוק"ל בעמח"ס 'שמירת שבת כהלכתה' - ג' בתמוז

זה, שהתברר לאחר המלחמה כמדויק. יש שלשה סיפורים נפלאים בהקשר לשבת שהיו במהלך השואה עם משפחתו: אביו הגאון הגדול רבי אהרן זצוק"ל שכיחן כרב בגרמניה, ניסה למלט את אחותו, שהיתה בעלת מראה ארי ויכלה להסתובב בחופשיות בין הגויים, להיות עוזרת בית אצל משפחות. המטרה היתה שלפחות אחד מהמשפחה ישאר לפליטה. יום אחד היא הגיע לעבוד בביתו של שופט בבית המשפט ההולנדי, והתלוננה לאביה שהיא נצרכת לעבוד קשה בשבת, עקב הכנתם את חגם החל ביום א'. אביה זצוק"ל החליט להחזירה לביתו, למרות שאצל הגויים היתה בטוחה יותר... כדי שלא תחלל שבת. היא חזרה ביום ו', ובשבת שלאחר מכן נפגע בית אותה משפחה בפגיעה ישירה בהפצצה אווירית וכולם נהרגו... סיפור נוסף שהציל את אביו זצוק"ל: יום אחד אביו לא הרגיש טוב והרופא נתן לו מרשם לתרופה נגד הכאבים שחש בהם, בנוסף ביקש אביו מהרופא גם מרשם לרעל נגד עכברים שסבלו מהם. בליל שבת אביו רצה לקחת את התרופה שלו, וראה שטעמה מר

אתמול בשבת (ג' בתמוז) חל היארצייט של הגרי"י נויבירט זצ"ל. ידוע על המהפך שחולל רבינו זצ"ל, שהיה ראש וראשון להדפסת ספרי הלכה השווים לכל נפש, ובפרט ביצירה הנפלאה של ספר "שמירת שבת כהלכתה", שהופץ במליוני עותקים בכל העולם. רבינו אף עורר רבות על הקדמת כניסת השבת והקדמת מנחה בערש"ק, ומאד הפריע לו שעושים מלאכות לאחר זמן הדלקת הנרות, ובפרט בפרהסיא, ומסר על זה דרשות רבות. כמו כן לפני עידן צופרי השבת החשמליים, הנהיג בשכונת בית וגן שהיו חצוצרות עוברות סמוך ונראה לזמן הדלקת נרות, כדי לעורר את התושבים לקבל שבת בזמן. החיבה של רבינו זצוק"ל להלכות שבת היתה עקב כך, שבמהלך השואה בעת שהסתתר עם משפחתו במשך כשלוש שנים בלי לצאת מהבית, בניסים מופלאים (המופיעים בהרחבה בראשית המהדורה החדשה של ספרו), היו עמם רק גמ' כתובות ומשנה ברורה חלק ג', שבו למד אלפי פעמים בזמן זה. בזמן השואה אף יצר לבדו לוח שנה עברי שיוכלו לדעת על פיו מתי חלים החגים והצומות, ואף המחותר היהודית השתמשה בלוח

למרות שקיווה בכל שאיפתו להתפלל במנין אחרי כל כך הרבה שנים של בדידות... (וכמו שנפסק במשנ"ב סי' נ"ה ס"ק מ"ו).

הסיבה להוצאת הספר על הלכות שבת היתה עקב כך, שבסיום המלחמה כשנסע לבדו לארץ ישראל, לאחר שבועות רבים של חציית גבולות אולץ ע"י המארגנים לעלות לאוניה בשבת עקב חשש לפיקוח נפש, וכשהתברר השקר בדבר, שרק רצו שהקבוצה החרדית תחלל שבת, החליט שאם ינצל יעשה משהו עבור השבת... וכך זכינו לספרו החשוב על השבת.

(מתוך 'אוסף גיליונות' חוקת תשע"ח)

מאד, והחליט שאין ליטול דבר מר בשבת, ולכן יתחיל ליטול את התרופה ביום ראשון. למחרת כששוב ביקר הרופא בביתם, ראה שהרוקח טעה והחליף את התרופות, והביא לו את הרעל במקום תרופה, וכמה שמח אביו שהתברר שבזכות שמירת שבת ניצל לחיים...

סיפור נוסף שהיה בסיום השואה, שחיפשו מנין לתפילת שבת לאחר תקופה ארוכה שלא היתה אפשרות לזה, ולפתע הופיעה מכונית עם חיילים יהודים שרצו להצטרף למנין, אבל אביו הקפיד שלא להשלים מנין עם מחללי שבת והעדיף להתפלל ללא מנין,

השן" היומי

שכחנו לפתוח את חבילת הטישיו ביום שישי - האם מותר לפותחה בשבת?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

במקום המסומן, שכן מלבד שיש איסור 'מחתך' בחיתוך במדה, הרי על ידי הפתיחה הוא מייצר כלי, כלומר, הופך את אריזת הטישיו לכלי שניתן לשלוף ממנו את הטישיו. לכן יש איסור גמור לפתוח במקום המסומן, משום "מכה בפטיש", ורק אפשר לקרוע את האריזה מן הצד באופן שלא תיווצר אפשרות לשליפת הניירות, ובזה דינו כפתיחת שאר אריזות.

שאלה: שכחנו לפתוח את חבילת טישיו לשבת מסוג צץ-רץ בערב שבת, האם מותר לפתוח בשבת?

תשובה: האריכו הפוסקים בענין פתיחת אריזות בשבת, אך יש להבחין בין הנידון הכללי הנ"ל לבין פתיחת חב' טישיו מהסוג שנשלף מהאריזה אחד אחר השני (באופן שכל משיכת טישיו גוררת את הבא אחריו), שבזה יש איסור ברור לפתוח את החבילה

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

כשקיים ספק לגבי כשרות פת של 'עירוב חצרות' - האם העירוב חל?

כיון שאין לעירוב חזקת כשרות, הריהו פסול; אך לדעת רבינו מהראשונים, עירוב חצרות כשר מספק אף ללא חזקת כשרות. ואם קיים ספק לגבי כשרות הפת לאכילה, ויתכן שהיא אסורה באכילה מדאורייתא - העירוב פסול לכל הדעות, שהרי היא אסורה באכילה, ולא ניתן לערב בפת האסורה באכילה. [שו"ע שצד, א, משנ"ב א-ב, שעה"צ, וביה"ל ד"ה אבל]

'עירוב חצרות' שנעשה כהלכתו, ולאחר מכן נוצר ספק האם חל, וכגון שהניחו את הפת של העירוב במקומה מבעוד יום, כדין, ובלילה נודע שהפת נאכלה או נאבדה, ולא ידוע אם הדבר אירע לאחר תחילת 'בין השמשות', כך שהעירוב חל, או לפני תחילת בין השמשות - כיון שיש לעירוב 'חזקת כשרות', הריהו כשר. אולם, עירוב שיש ספק אם בכלל נעשה כהלכתו, וכגון שיש ספק אם הניחו את פת העירוב במקומה - לדעת השולחן ערוך,

באיזו מסעודות השבת ראוי לאכול את הפת של 'עירוב חצרות'?

הזמן שבו ניתן לאכול את פת העירוב. ויש אומרים שרצוי להשתמש בפת העירוב כ'לחם משנה' בסעודות הלילה והיום, ולאוכלה בסעודה שלישית. והאריז"ל נהג להניח בכל ערב שבת פת אחת לעירוב חצרות ואחת לשיתוף מבואות, ולאכול את פת השיתוף בסעודת הלילה, ואת פת העירוב בסעודת היום. [שו"ע שצד, ב, ומשנ"ב ד ר"ו; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

לכתחילה, יש להותיר את הפת של 'עירוב חצרות' במקומה עד לצאת הכוכבים; ובדיעבד, אם הוציאוה ממקומה ואף אכלוה קודם לכן, אך לאחר תחילת 'בין השמשות' - העירוב כשר. ואלו העושים עירוב חצרות בכל ערב שבת, כך שאינם זקוקים לפת העירוב עבור השבתות הבאות - מכיון שקיימו בפת זו מצוה של עירוב חצרות, ראוי שיקיימו בה מצוה נוספת ויאכלוה בסעודת שבת. ועדיף לעשות כן בסעודת היום, כיון שבלילה, יש המקדימים לקבל שבת, ועלולים לאכול את סעודת הלילה לפני

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

פת העירוב מונחת במקום נעול שמפתחו אבד ונמצא בשבת בבוקר - האם העירוב חל?

לצורך מצוה, כיון שהוא מונע מכשול באיסור, וכמו כן, הצורך בעירוב נחשב ל'שעת הדחק'; והואיל ובזמן בין השמשות היה ניתן לקחת את הפת ממקומה, העירוב חל. ואם הפת מונחת במקום נעול שהמפתח אליו אבד לפני תחילת בין השמשות - אין העירוב חל, אך אם המפתח נמצא בשבת, העירוב חל למפרע.

[שו"ע שצד, ב-ג, משנ"ב ג, ז, ט ריא, שעה"צ ט, וביה"ל ד"ה מלאכה; ביאורים ומוספים דרשו, 5-6]

את הפת של 'עירוב חצרות', יש להניח במקום שניתן לקחתה ממנו בשבת. ולכן, אם היא מונחת במקום שלא ניתן לקחתה ממנו ללא עשיית מלאכה דאורייתא - וכגון שהפת נמצאת במקום שהכניסה אליו כרוכה באיסור דאורייתא - אין העירוב חל. אולם, במקרה שלא ניתן לקחת את הפת ממקומה ללא עשיית איסור שבת דרבנן - פעמים שהעירוב כשר, כיון שחכמינו ז"ל התירו לעשות בזמן 'בין השמשות' חלק מאיסורי שבת האסורים מדבריהם, לצורך מצוה, או בשעת הדחק; ועירוב חצרות נחשב

- * 'עירוב חצרות' חל בכניסת השבת, ולכתחילה יש לעשותו לפני תחילת 'בין השמשות', שהוא ספק יום ספק לילה. ובדיעבד, ניתן לעשותו עד לסוף בין השמשות, ואף לברך עליו.
- * נחלקו הפוסקים בנוגע לאדם שקיבל על עצמו 'תוספת שבת', האם יכול לעשות עירוב חצרות בזמן התוספת.
- * כשחל יום טוב בערב שבת, יש לעשות את עירוב החצרות לשבת ביום חמישי, שהוא ערב יום טוב. וכן אם חל יום טוב בימי חמישי ושישי, יש לעשות את העירוב ביום רביעי. ואם שכח לערב בערב יום טוב, אסור לערב ביום טוב עצמו.

אתמול
למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד ניתן להתיר מבוי שרוחבו עשרים אמה?

להעמיד שתי מחיצות בנות שלוש אמות רוחב כל אחת, במרחק של שתי אמות משני קצוות הצד הרביעי; ומכיון שהעומד - שלוש אמות, מרובה על הפרוץ שבצידו - שתי אמות, נחשבות כל חמש האמות כ'סתומות', ומכיון שיש מחיצה חמש אמות מצד זה, ומחיצה חמש אמות מצד זה, נמצא שנותרו באמצע עשר אמות בלבד.

[שו"ע שסג, לד, משנ"ב ב קמה-קמו, ושעה"צ קלה]

'מבוי' שצידו הרביעי רחב יותר מעשר אמות, לא ניתן להתירו על ידי 'לחי' או 'בקורה', אלא אם כן יסתמו חלק מפירצת הצד הרביעי במחיצה, באופן שהפירצה שתישאר לא תהיה רחבה יותר מעשר אמות; ואזי יש להניח את הלחי והקורה בשטח הפירצה שנותרה, כיון שרק היא נחשבת כפתח המבוי. וניתן לסתום את הצד הרביעי שבמבוי על ידי 'עומד מרובה על הפרוץ'; ולדוגמה: אם רוחב הצד הרביעי הוא עשרים אמה, ניתן

ד' בתמוז | רבנו יעקב ב"ר מאיר תם זצ"ל, מגדולי בעלי התוספות, ב' ספר הישר ועוד

יום זה הוא יו"ט במגילת תענית (לפי כת"י מינכן, וי"א שהוא בי"ד תמוז), על שבטלו טענות הצדוקים והבייתוסים. בשנת תש"א, ביום זה החל הפוגרום הנוראי והאכזרי בעיר יאסי-רומניה שנמשך כשלושה ימים ובו עונו, נבזזו ונרצחו בצורה קשה כ-24,000 יהודים הי"ד. בעת מסע הצלב הראשון בשנת ד'תתנ"ו, נהרגו ביום זה כ-300 יהודים הי"ד, שברחו מהצלבנים והתחבאו בכפר קטן, עד שנתפסו ע"י הצלבנים ונהרגו באכזריות רבה. ביום זה בשנת מ"ו, בעקבות הלשנה, נעצר ונכלא רבינו המהר"ם מרוטנבורג זצ"ל, שהיה בדרכו לא"י ולא הסכים שיפדוהו בתשלום כופר ובהמשך אף נפטר בכלאו זה.

יארצייט:

ד' אלפים תתקל"א: רבנו יעקב ב"ר מאיר תם זצ"ל, מגדולי בעלי התוספות, ב' ספר הישר ועוד.
 תק"ט: רבי ניסים חיים משה ב"ר יוסף מזרחי זצ"ל, הראשל"צ ואב"ד בי-ם, ב' אדמת הקודש.
 תקס"ה: רבי פנחס ב"ר צבי הירש הורוויץ זצ"ל, אב"ד פפד"מ, ב' הפלאה, המקנה, פנים יפות ועוד.
 תקע"ד: רבי יעקב ב"ר מרדכי ריינמאן זצ"ל, אב"ד נארל.
 תר"ג: רבי יהושע העשיל ב"ר ברוך פרנקל-תאומים זצ"ל, מקומארנא.
 תרנ"ט: רבי עזריאל ב"ר יהודה הילדסהיימר זצ"ל, אב"ד קהל עדת ישראל-ברלין, תלמיד של ב' הערוך לנר ומייסד בתי מחסה בי-ם.
 תש"ן: רבי יהושע ב"ר חיים יהודה סג"ל דייטש זצ"ל, אב"ד בראשוב, וואשארהעלי, ושכ' קטמון בי-ם, ב' בית הלחמי ועוד.
 תשנ"ו: רבי חיים משה ב"ר מאיר יוסף מנדל זצ"ל, הצדיק מב"ב.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
 עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
 בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות
ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליה אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש

שלוחה 2/3

חדש

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר" **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לספר על אדם שהוא קפדן?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

וכן אם מדובר באדם הידוע בהנהגותיו הטובות, וכינויו כקפדן הוא גנאי גדול בעבורו, מבואר לקמן (שם סע' ו) שהדבר אסור. עוד יש שכתבו שכל דברי הח"ח כאן נאמרו רק בקפדנות לשם שמים, אבל בקפדנות בשאר ענינים ודאי שיש בזה גנאי - ראה כל זאת בהרחבה בביאורים ומוספים.

נידון נוסף בהקשר לכך מובא ב'ביאורים ומוספים': ראובן ששאל את שמעון אם מכיר גמ"ח שיכול להלוות לו כסף, ואמר לו שמעון שיש ללוי גמ"ח, רק שיזהר לדבר אתו בנחת כי הוא קפדן - יש שכתבו שלפי דברי הח"ח מותר הדבר, אם יודע שראובן לא יוסיף נופך משלו על הדברים, וכן לא יספר לאף אחד שהוא הזהירו, כדי שלא תצא מכך רכילות. ומציינים ב'ביאורים ומוספים' כי אפשר שההיתר בזה הוא גם מפני שיש בכך תועלת לראובן, שידע איך לדבר עם בעל הגמ"ח, וכמו שהובא בשם הגר"ח קניבסקי שמותר לומר לפלוני שהולך לאסוף כסף לצדקה אצל העשירים, שעשיר מסויים הוא קמצן, מפני שעל ידי כך ידע איך לדבר אתו, והרי זה לתועלת.

בעינינו שיש אפילו בעלי תורה שאינם רואים במדות אלו איסור גדול; אלא אדרבה יש להוכיחו ולהראות לו חומר האיסור. ב'באר מים חיים' כותב ה'חפץ חיים' כי לומר על אדם שהוא קפדן אינו נחשב גנאי, כי אינו מספר עליו אלא שאינו מעביר על מידותיו [ובתנאי שידוע שהיה אומרם גם בפניו, שאז יש את ההיתר של 'באפי מרא' - ביאורים ומוספים]. ולמעשה סיים, שכיון שלפעמים השומע יגיב בהוספת דברי גנות עליו, לכן שומר נפשו ירחק מזה.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים מה שכתב ב'עלי באר' בביאור הדבר, ע"פ המבואר בחינוך (מצוה שלח) שלהעביר על מידותיו היא מידת חסידות, וא"כ מי שאינו עושה כן אינו בר מעלה, אבל אין זה גנאי, כי קשה הדבר עד מאד. [אמנם מציינים כי רוב בני אדם כששומעים על אדם שהוא קפדן, מפרשים זאת בלבם כגנות גמורה, ובאופן כזה ודאי שאסור לומר על השני שהוא קפדן]. ובאמת אם יודע המספר שאצל השומעים ירד ערכו כשישמעו שהוא 'קפדן', עולה מדברי ה'חפץ חיים' לקמן שאסור, כשם שאסור לדבר על חסרון מעלותיו של השני, כגון שאינו חכם וכדו'.

יארצייט רבינו יעקב ב"ר מאיר מבעלי התוספות - רבינו תם

כתב רבינו תם: כשיבואו על אדם יסורים וחלאים וצרות, ידע כי הבורא אוהב אותו וייסרהו כאשר ייסר איש את בנו, ואם יראה כי הוא שוקט ובוטח בלא יסורים וחלאים והוא עומד בשלוח ולא עברו עליו נסיונות, ידע כי אין הבורא אוהב אותו. (ספר הישר שער ט [מוסר] המיוחס לר"ת [עפ"י הגר"י ממיר])

נשתדל שלא לקוץ בקשיים הבאים עלינו, ונזכור שהם מאהבתו של השי"ת אלינו, כדי לזכך אותנו ולקרב אותנו אליו.